

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2021/2022

HISTORIA

Przykładowy arkusz egzaminacyjny (OHIP-400)
Czas pracy: do 135 minut

GRUDZIEŃ 2020

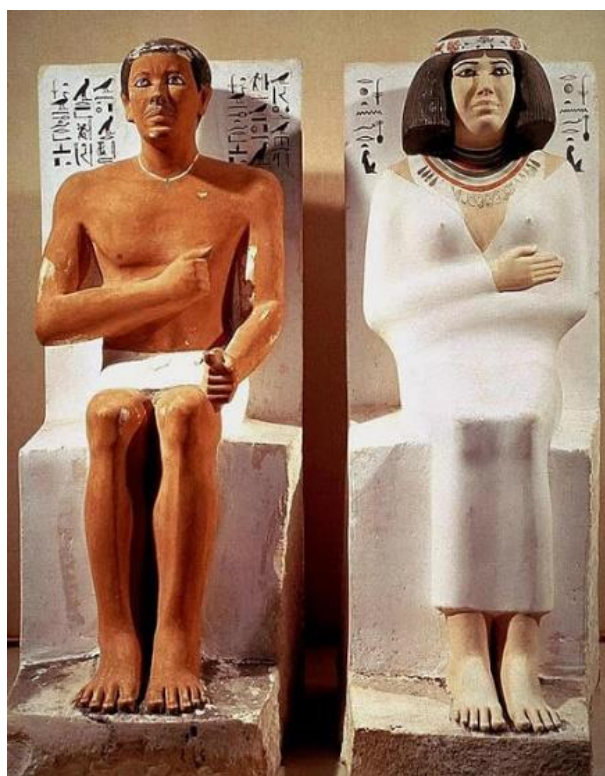
Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2020

Zadanie 1. (0–1)

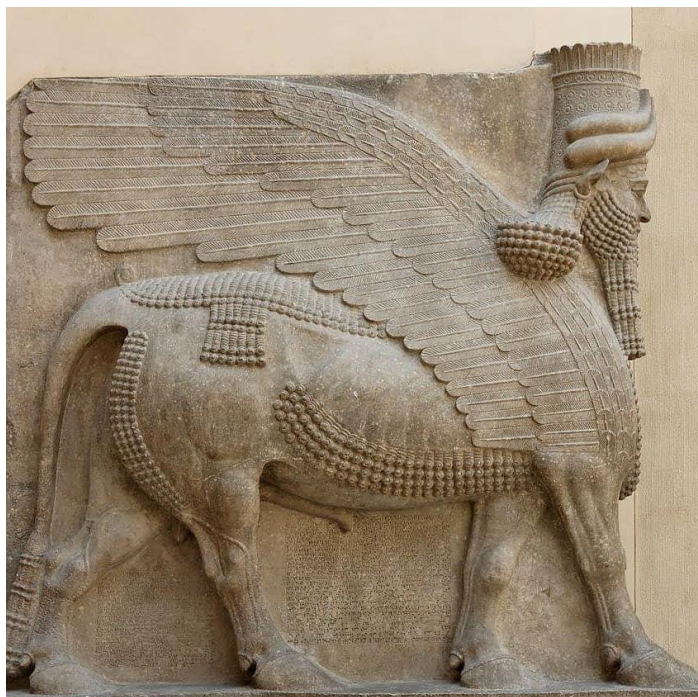
1.

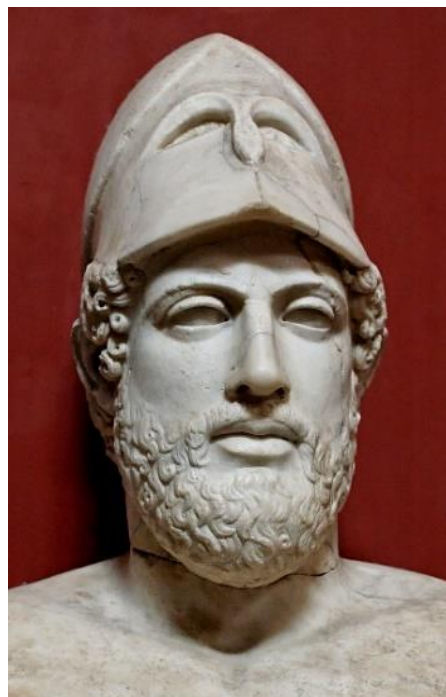
2.

3.

4.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na terenie starożytnej Mezopotamii powstały dzieła sztuki przedstawione na ilustracjach oznaczonych numerami

A. 1. i 4.

B. 2. i 3.

C. 2. i 4.

D. 1. i 3.

Zadanie 2. (0–1)

Plutarch, „Żywoty sławnych mężów” (fragment)

Wśród chwiejności ustroju państwowego przechylającego się raz na korzyść królów w kierunku tyranii, raz na korzyść ludu ku demokracji, władza gerontów w środku była podporą utrzymującą równowagę. Dzięki niej ład i porządek w państwie był najlepiej zabezpieczony, albowiem w danym wypadku 28 gerontów łączyło się z królami, ażeby przeciwstawić się demokracji, w innym zaś dodawali siły ludowi, iżby nie wytworzyła się tyrania.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W przytoczonym fragmencie tekstu Plutarcha został opisany ustrój starożytnych Aten.	P	F
Plutarch pozytywnie ocenił rolę gerontów w opisanym państwie.	P	F

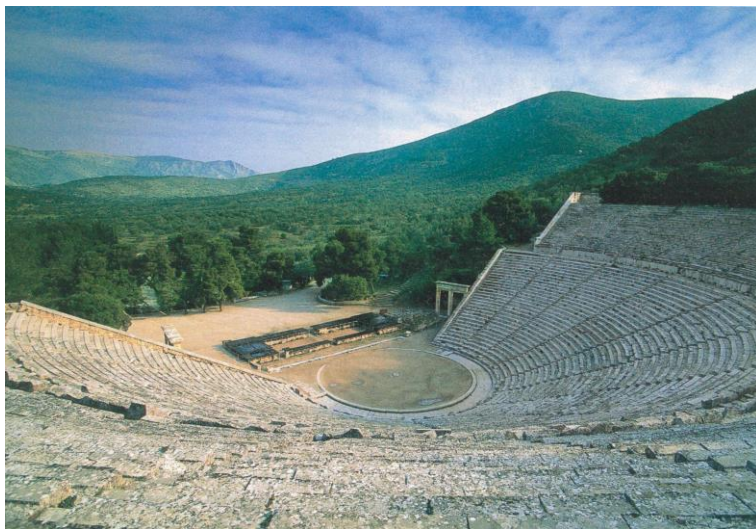
Zadanie 3. (0–1)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego

Apetyt na widowiska w wielkim stylu stopniowo doprowadził do praktyki przedzielania walk gladiatorów polowaniami na dzikie zwierzęta, zbrojnymi starciami na dużą skalę, a nawet bitwami morskimi.

Źródło 2. Ilustracje

A

B

Rozstrzygnij, na której ilustracji (A czy B) przedstawiono budowlę, w której odbywały się widowiska opisane w tekście. Odpowiedź uzasadnij.

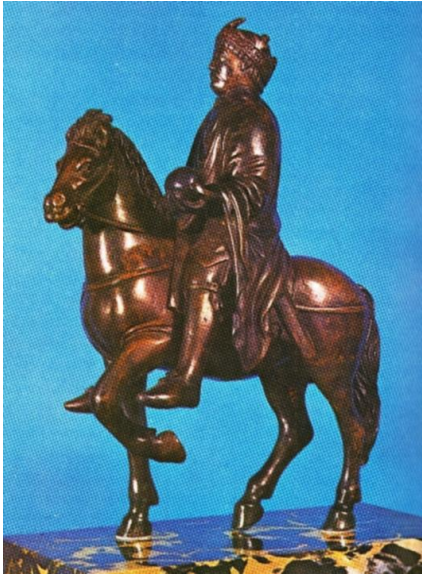
.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Źródło 1. Brązowa statuetka z końca IX wieku

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego

Mecenat kulturalny znalazł wyraz przede wszystkim w skupieniu na dworze grupy uczonych tworzących rodzaj akademii i w popieraniu działalności duchowieństwa organizującego szkoły przy instytucjach kościelnych. Powstały wówczas szkoły-kancelarie. Zreformowano tam pismo łacińskie, wprowadzając używane do dzisiaj małe litery łacińskie.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

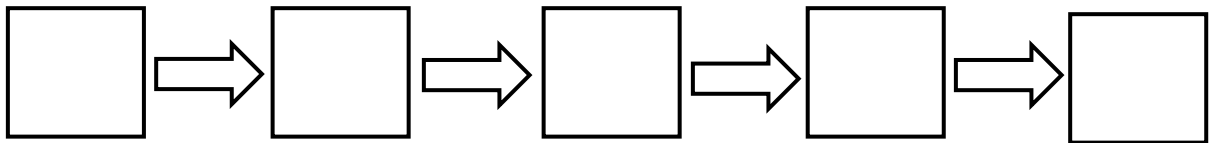
W tekście opisane są dokonania cesarza

- A. Konstantyna Wielkiego.
- B. Justyniana Wielkiego.
- C. Karola Wielkiego.
- D. Ottona III.

Zadanie 5. (0–1)

Uporządkuj podane poniżej wydarzenia, tak aby utworzyły poprawny związek przyczynowo-skutkowy. Wpisz litery w kratki we właściwej kolejności.

- A. Działalność misyjna biskupa Wojciecha wśród Prusów.
- B. Wykupienie ciała biskupa Wojciecha przez Bolesława Chrobrego.
- C. Pielgrzymka cesarza Ottona III do grobu świętego Wojciecha.
- D. Zamordowanie biskupa Wojciecha.
- E. Kanonizacja biskupa Wojciecha.

Zadanie 6. (0–1)

Podaj nazwę stylu architektonicznego, który reprezentuje budowla na powyższej fotografii. Odpowiedź uzasadnij, podając jedną cechę stylu widoczną na ilustracji.

Nazwa stylu architektonicznego – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Tekst do zadań 7. i 8.

Fragment opracowania historycznego

W okresie swoich rządów powiększył terytorium państwa. Mennica monarsza zaczęła wybijać monetę zwaną groszem. Nowy pieniądz został podstawą jednolitego systemu podatkowego i celnego. Dochody zwiększyły się dzięki rozwojowi żup solnych w Bochni i Wieliczce. Władca na wszystkie dobra ziemskie nałożył podatek, zwany poradlnym. Miasta otrzymały przywileje, m.in. prawo składu oraz przymus drogowy. Sytuacja ekonomiczna państwa pozwoliła władcy na rozbudowę systemu obronnego, składającego się z 53 zbudowanych i przebudowanych zamków oraz 27 miast otoczonych murami obronnymi. Zainicjował także spisanie polskiego prawa zwyczajowego – tzw. statuty wiślicko-piotrkowskie.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Opisane w tekście działania zostały podjęte przez

- A. pierwszego władcę Polski.
- B. władcę, który podzielił Polskę na dzielnice.
- C. ostatniego króla Polski z dynastii Piastów.
- D. króla Polski z dynastii Andegawenów.

Zadanie 8. (0–1)

Wyjaśnij znaczenie pojęcia „prawo składu”.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–1)

Źródło 1. Fragmenty relacji

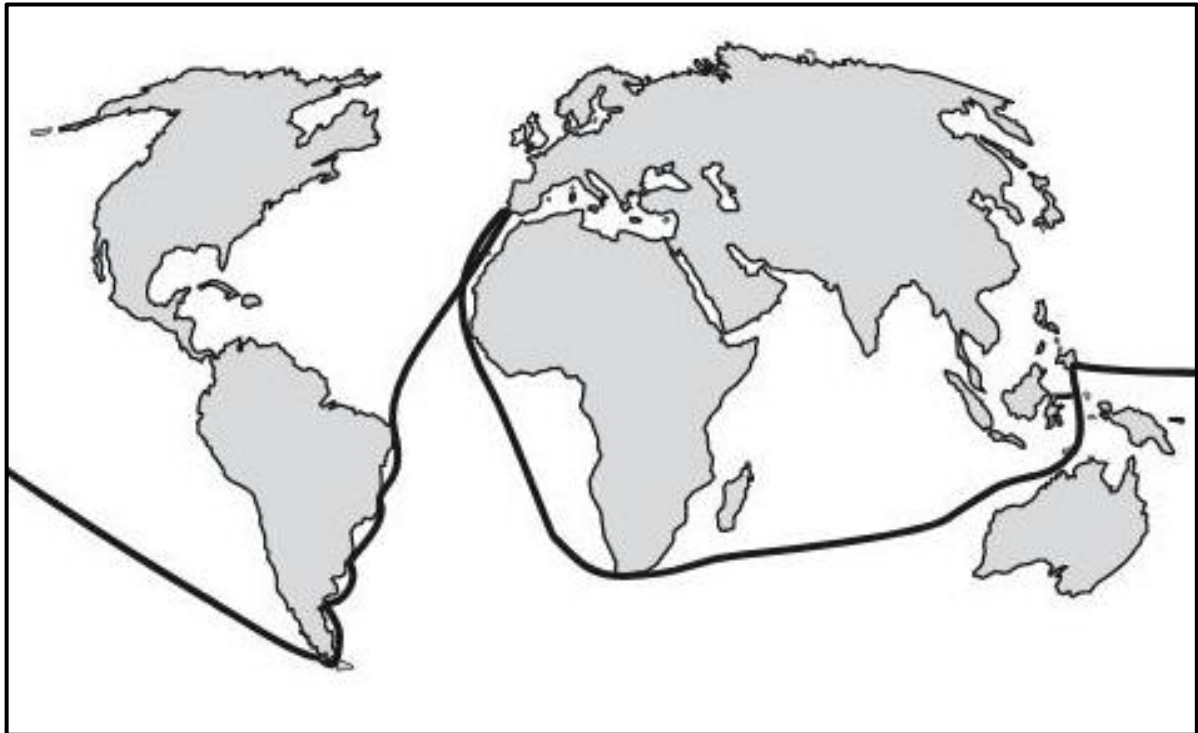
Tekst A

Wyłynęliśmy na spokojne morze, po którym żeglowaliśmy trzy miesiące i 20 dni: jedliśmy tylko stare suchary, pełne robactwa i cuchnące, piliśmy wodę gnijącą i cuchnącą. Słusznie nazwano morze to spokojnym, gdyż przez ten czas nie spotkała nas żadna burza i nie widzieliśmy lądu z wyjątkiem dwu małych, niezamieszkałych wysp.

Tekst B

Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe przybyłem na Morze Indyjskie i odkryłem tam bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie naszego najmiłoścowszego króla przez zawieszenie flagi hiszpańskiej. Pierwszą z owych wysp nazwałem San Salvador.

Źródło 2. Mapa

Rozstrzygnij, który tekst (A czy B) jest fragmentem relacji z wyprawy przedstawionej na mapie. Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0–1)

Fragment opracowania historycznego

W wigilię Wszystkich Świętych augustianin i profesor uniwersytetu w Wittenberdze, w kościele zamkowym, służącym dworowi elektora Fryderyka Mądrego, księcia Saksonii, wygłosił kazanie skierowane przeciw odpustom, wzywając, zgodnie z ówczesnym obyczajem uniwersyteckim, ewentualnych przeciwników do publicznej dysputy. Wedle uporczywej, nie zasługującej na zaufanie legendy, tezy te zostały przybite na drzwiach tegoż kościoła.

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Informacje zawarte w tekście dotyczą działalności

- A. Jana Kalwina,
- B. Marcina Lutra,

ponieważ to on

1. stworzył zasadę predestynacji.
2. poddał publicznej krytyce handel odpustami.
3. ogłosił się zwierzchnikiem stworzonego przez siebie Kościoła.

Pusta strona

Zadanie 11. (0–1)

Przeczytaj poniższe fragmenty tekstów.

Jakub Bossuet o istocie władzy

Monarchowie działają jako sługi Boga. Z tego wynika, że osoba króla jest świętą, a kto się na nią porwie, dopuszcza się zbrodni. Monarcha nie potrzebuje przed nikim zdawać sprawy ze swych rozporządzeń. Władza jego musi być tak wielką, by nikt nie mógł się spod niej usunąć. Tylko monarsze przysługuje piecza nad narodem, on tylko wydaje rozporządzenia i rozkazy, on rozdziela zaszczyty; nie ma władzy niezależnej od niego.

Tomasz Hobbes o społeczeństwie i państwie

Aby ustanowić taką moc nad ogółem ludzi, która by była zdolna bronić ich, jedyną drogą jest przenieść ich moc i siłę na jednego człowieka, który by mógł większością głosów sprowadzić indywidualną wolę ich wszystkich do jednej woli. I w nim tkwi istota państwa, której działań i aktów każdy członek jakiejś dużej wielkości stał się mocodawcą, przez ugody, jakie ci ludzie zawarli między sobą. Suweren ma uprawnienie zawsze i do każdej rzeczy, z tym tylko, że jest zobowiązany przestrzegać praw natury.

Wyjaśnij różnicę w poglądach Jakuba Bossueta i Tomasza Hobbesa na pochodzenie władzy państwowej. Uzupełnij poniższy tekst.

Podczas gdy Jakub Bossuet uważa, że .....

.....

.....

..... ,

to Tomasz Hobbes twierdzi, że .....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Fragment dokumentu

Iż już Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna wspólna Rzeczpospolita, która się ze dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła. A temu narodowi jeden pan i jeden król [będzie] rozkazywał, który wspólnymi głosy od Polaków i od Litwy obrany, a potem na Królestwo Polskie koronowany w Krakowie będzie.

A

 – lenna Rzeczypospolitej

B

 – tenna Rzeczypospolitej

Rozstrzygnij, na której mapie (A czy B) przedstawiono granice Rzeczypospolitej Obojga Narodów w roku przyjęcia dokumentu, z którego pochodzi powyższy cytat. Odpowiedź uzasadnij.

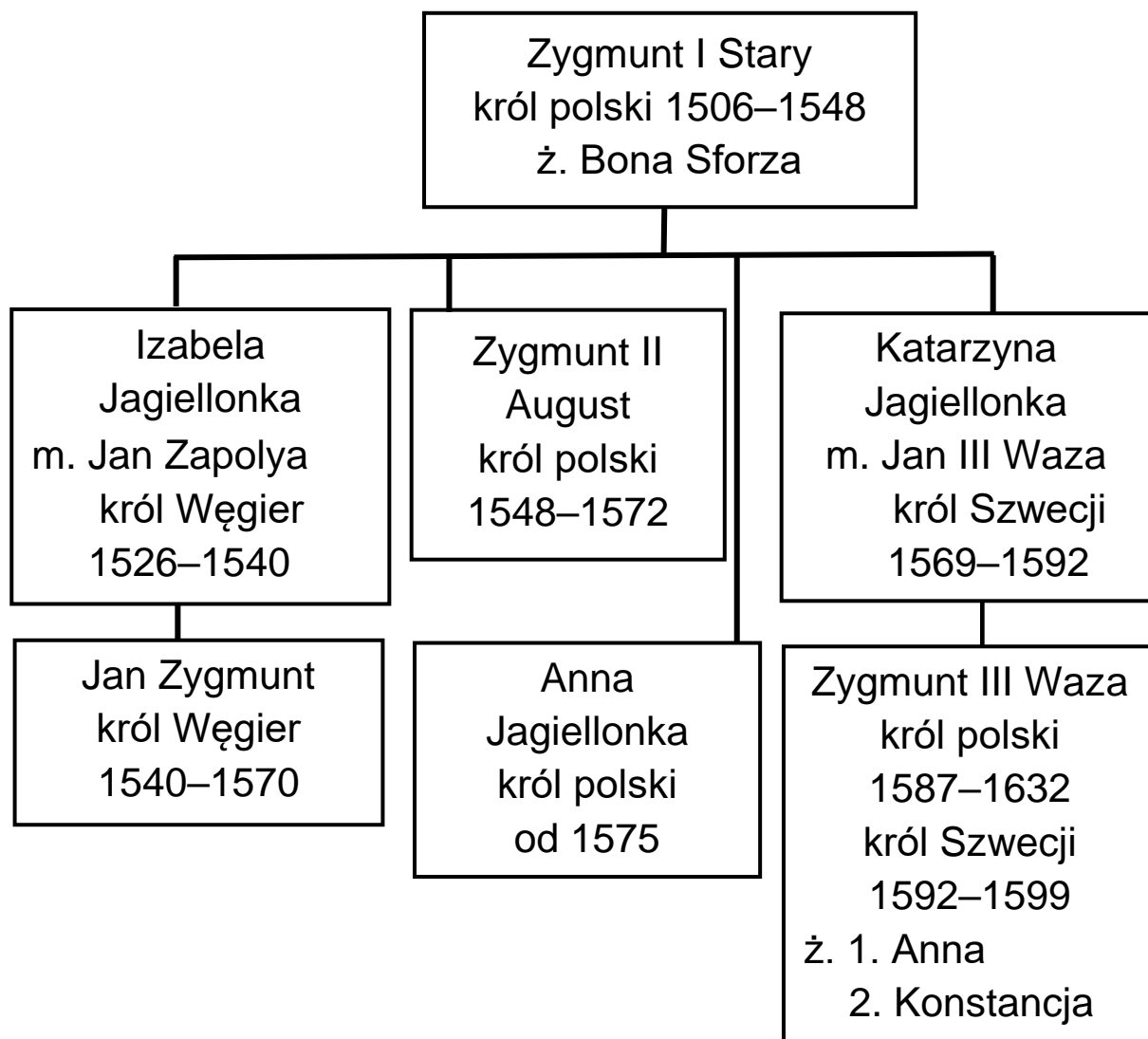
.....

.....

.....

.....

Tablica genealogiczna do zadań 13. i 14.

1526–1540 – lata panowania
m. – mąż, ż. – żona

Zadanie 13. (0–1)

Fragment pamiętników Władysława Łosia

Król umarł w Mereczu na Litwie. Tegoż roku wojska polskie kwarciane: jedno na Żółtych Wodach, drugie pod Korsuniem zginęły i hetmani zostali pobrani do więzienia.

Pod Zbarażem wojsko nasze obleżone; jednak za sprawą i dzielnością, i niewypowiedzianym męstwem i odwagą

nieśmiertelnej pamięci księcia Jeremiego Korybuta na Wiśniowcu wytrwało oblężenie. Tegoż roku króla na pomoc oblężeniom idącego obległo też wojsko nieprzyjacielskie.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wydarzenia, o których pisze pamiętnikarz, rozegrały się w czasach potopu szwedzkiego.	P	F
Obaj królowie wspomniani przez pamiętnikarza zostali umieszczeni w tablicy genealogicznej.	P	F

Zadanie 14. (0–1)

Fragment opracowania popularnonaukowego

Osadzenie [tego króla] na tronie było pomysłem jego ciotki. Był przecież jej ukochanym krewnym. Po kądzieli był Jagiellonem, ukochanym Zysiem, jak go nazywała, ale promując siostrzeńca na tronie, wskazywała także na korzyści wynikające z elekcji królewicza.

Uzupełnij zdanie.

W tekście zostały opisane okoliczności wyboru .....

..... na króla Polski.

Zadanie 15. (0–2)

Fragmenty opracowania popularnonaukowego

Tekst A

W jego czasach tworzyli m.in. Mikołaj Rej, Erazm Ciołek i Mikołaj Kopernik, jeden z najwybitniejszych uczonych epoki. Dwór niczym nie różnił się od zachodnioeuropejskich. Pojawili się na nim świątli Włosi. Pięknie rozbudował Wawel, którego dzisiejszy wygląd właśnie jemu zawdzięczamy.

Tekst B

Wrastał w Rzeczpospolitą, ale o Szwecji nie zapomniał. Przeniósł siedzibę króla do Warszawy. Warszawa zawdzięcza mu gwałtowny rozwój. Obecność dworu powodowała budowę domów i pałaców magnackich, a także osiedlanie się w niej artystów i rzemieślników.

Tekst C

Zbudował Wilanów, a także nieistniejący dziś Marywil dla żony. Przebudował Zamek Królewski w Warszawie i wyremontował Wawel. Rezydencje budowały prestiż rodziny królewskiej. Stały w nich wspaniałe rzeźby, pomniki, na ścianach wisiały obrazy członków rodu.

Tekst D

Na Zamku Królewskim król kazał stworzyć tzw. Salę Narodową, zwaną dziś Rycerską, w której zawisło sześć wielkich płócien Bacciarellego: „Odsiecz Wiednia”, „Pokój chocimski”, „Unia lubelska”, „Hołd pruski”, „Kazimierz Wielki słuchający próśb chłopów” oraz „Nadanie przywilejów Akademii Krakowskiej”.

Każdemu królowi przyporządkuj opis jego dokonań. Wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

15.1.	Jan III Sobieski	A	B	C	D
15.2.	Stanisław August Poniatowski	A	B	C	D

Zadanie 16. (0–1)

Stefan Żeromski, „Popioły” (fragment)

Sala była pełna młodzi oficerskiej. [...] Skłonił się przed pierwszym młodzieńcem z brzegu i spytał:

— Racz mię waszmość objaśnić, jaka to jest broń 1), której mundur nosisz?

Młody oficer zmierzył go oczyma, ale odpowiedział z galanterią 2):

— Miło mi powitać rodaka... [...] Co do broni, to najświeższa formacja. [...] „Battaglione cacciatori legione polacca ausiliaria della Lombardia” 3) .— wyrecytował jak lekcję.

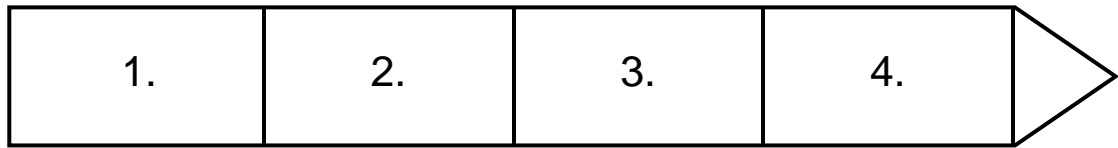
W chwili, gdy to mówił, wszyscy jego koledzy zwrócili się raptownie w stronę drzwi wejściowych. [...] Od wejścia przez środek sali przebijał się oficer wyższy, lat czterdziestu z górą. [...] Poznał tego wojownika, [był to gen.] Dąbrowski.

1) Broń – formacja wojskowa.

2) Galanteria – wyszukana grzeczność w zachowaniu.

3) „Battaglione cacciatori legione polacca ausiliaria della Lombardia” – batalion strzelców Legionu Polskiego posiłkującego Lombardię.

Opis taśmy chronologicznej

- 1 – od wybuchu rewolucji we Francji do utworzenia Księstwa Warszawskiego
- 2 – od utworzenia Księstwa Warszawskiego do wyprawy Napoleona Bonapartego na Rosję
- 3 – od wyprawy Napoleona Bonapartego na Rosję do początku kongresu wiedeńskiego
- 4 – od początku kongresu wiedeńskiego do początku Wiosny Ludów

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Formacja wojskowa, do której należał młody oficer, powstała w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 17. (0–1)

Fragmenty opracowań popularnonaukowych

Tekst A

Po pokoju Poznań stał się stolicą departamentu. Odzyskał w tych latach polskie oblicze – urzędy i różne funkcje znów objęli Polacy. Niemcy masowo uchodzili do Prus. Również Żydzi witali Francuzów i wojska Dąbrowskiego jak zbawców.

Tekst B

14 stycznia odbyło się odebranie przez specjalnych komisarzy przysięgi wierności władz administracyjnych i sądowniczych Krakowa Fryderykowi Augustowi, królowi saskiemu i księciu warszawskiemu. Rozpoczęło się urządzenie nowo objętych terytoriów. Przywracano dawną polską organizację, częściowo zaszczerpiano nowy ustrój oparty o wzory francuskie.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Teksty opisują wydarzenia z historii Poznania i Krakowa z lat

- A. 1795–1807.
- B. 1807–1815.
- C. 1815–1830.
- D. 1830–1848.

Zadanie 18. (0–1)

Fragment dokumentu

Działo się na posiedzeniu połączonych Izb Sejmowych w Warszawie. Najświętsze i najuroczystsze umowy o tyle są nienaruszalne, o ile wiernie są dotrzymywane przez obie strony. Długie cierpienia nasze znane są całemu światu, a pogwałcone tylekroć swobody – naród polski od wierności wobec dzisiejszego panującego uwalniają. Naród zatem polski, na sejmie zebrany, oświadcza: iż jest niepodległym ludem i że ma prawo temu koronę polską oddać, którego godnym jej uzna.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tekst odnosi się do wydarzeń z czasów

- A. insurekcji kościuszkowskiej.
- B. obrad Sejmu Czteroletniego.
- C. powstania listopadowego.
- D. powstania styczniowego.

Zadanie 19. (0–1)

Tablice upamiętniające wydarzenia z czasów rozbiorów

Napis na tablicy 1.

Roku 1830 dnia 29go listopada o godzinie 7ej wieczornej podchorążowie tu skoszarowani pod przewodnictwem podporucznika Piotra Wysockiego porwali za broń rozpoczynając walkę narodu o niepodległość

Napis na tablicy 2.

Tu obozował Tadeusz Kościuszko 9 i 10 czerwca 1794 r.

Napis na tablicy 3.

Pamięci bohaterów-powstańców poległych w walkach o niepodległość w październiku 1863 roku w Mrzygłodzie

Napis na tablicy 4.

Na pamiątkę poległych w Warszawie w d. 27 lutego, 8 i 9 kwietnia 1861 r.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tablice upamiętniające wydarzenia, do których doszło w czasie XIX-wiecznych powstań przeciwko zaborcom, zostały oznaczone numerami

- A. 1. i 4.
- B. 2. i 3.
- C. 3. i 4.
- D. 1. i 3.

Zadanie 20. (0–3)

Rysunek satyryczny

20.1. Podaj nazwę XX-wiecznego konfliktu zbrojnego, do którego nawiązuje rysunek.

.....

20.2. Wyjaśnij, jaką wymowę miał rysunek.

.....

.....

20.3. Wybierz jeden element graficzny rysunku i wyjaśnij jego symbolikę.

.....

.....

Zadanie 21. (0–3)

Czy zgadzasz się z opinią, że Polacy niepodległość odzyskaną w 1918 roku zawdzięczają samym sobie? Przedstaw swoje stanowisko i sformułuj dwa popierające je argumenty oparte na konkretnej wiedzy historycznej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)

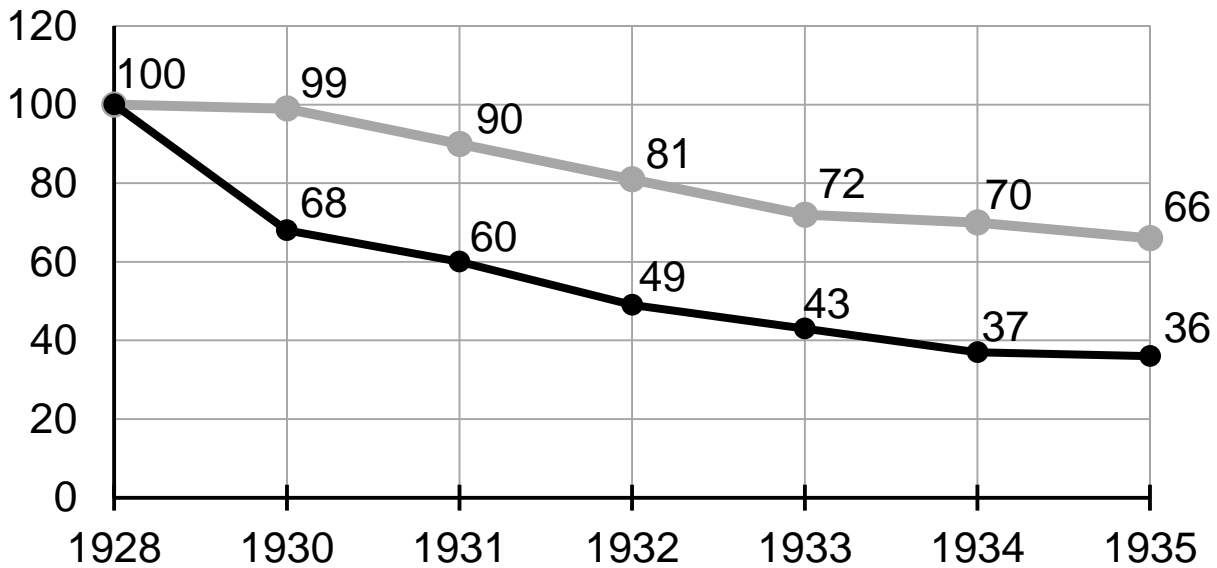
Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W każdym wierszu tabeli wpisz właściwą literę.

1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	wydarzenie chronologicznie ostatnie	

- A. Początek budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego.
- B. Uchwalenie konstytucji marcowej.
- C. Początek budowy portu w Gdyni.
- D. Wprowadzenie do obiegu polskiego złotego.

Zadanie 23. (0–1)

Wskaźniki cen artykułów sprzedawanych i nabywanych przez rolników w Polsce w latach 1928, 1930–1935 (1928 = 100)

- Ceny artykułów przemysłowych nabywanych przez rolników
- Ceny płacone rolnikom za płody rolne

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

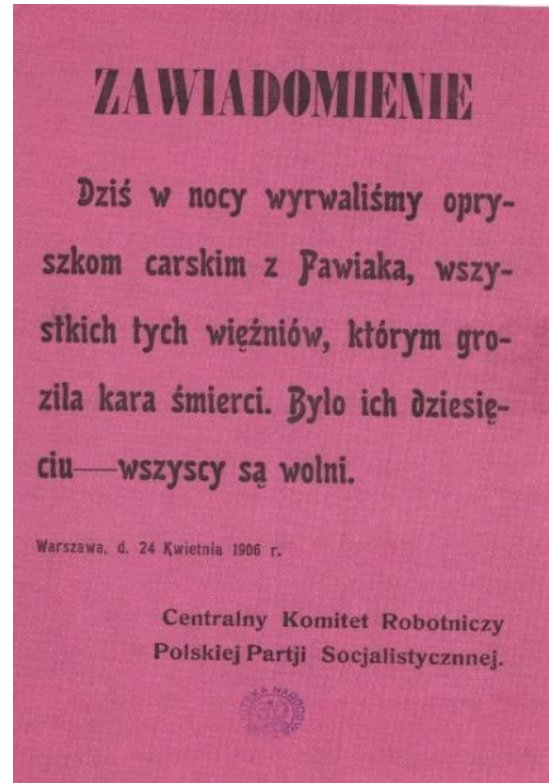
Rolnik w 1934 roku musiał sprzedać więcej produktów rolnych, żeby móc kupić te same ilości artykułów przemysłowych co w 1928 roku.	P	F
Powyższe dane wskazują na stopniowe poprawianie się warunków życia mieszkańców wsi.	P	F

Zadanie 24. (0–1)

Fotografia

Ulotka

Rozstrzygnij, czy oba źródła odnoszą się do tego samego XX-wiecznego konfliktu zbrojnego. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródeł.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 25. (0–1)

Mapa

- Niemcy i ich sojusznicy
- obszary okupowane przez Niemców i ich sojuszników
- państwa koalicji antyhitlerowskiej
- państwa neutralne
- 1**   Protoktorat Czech i Moraw
- 2**   Generalne Gubernatorstwo
- granice państw
- granica tzw. Wielkich Niemiec

Rozstrzygnij, czy na mapie przedstawiono granice państw europejskich z 1940 roku. Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 26. (0–1)

1.

2.

3.

4.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Plakat stworzony przez polską niepodległościową organizację antykomunistyczną został oznaczony numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 27. (0–2)

Tekst A

Fragment artykułu prasowego

W dniu 28 czerwca doszło do poważnych zaburzeń na terenie miasta Poznania. Od pewnego czasu imperialistyczna agentura i reakcyjne podziemie starały się wykorzystać trudności ekonomiczne dla sprowokowania wystąpień przeciw władzy ludowej. Na miejsce wypadków udali się przedstawiciele Rządu i Komitetu Centralnego PZPR z Premierem Józefem Cyrankiewiczem na czele.

Tekst B

Fragment dokumentu

Przez dwa miesiące trwały prace Okrągłego Stołu. W poczuciu odmienności, swoich stanowisk ideowych, aspiracji i interesów, a jednocześnie we wzajemnym poszanowaniu własnej tożsamości poszukiwano najbardziej skutecznych środków naprawy Rzeczypospolitej.

Tekst C

Fragment listu protestacyjnego

Jesteśmy głęboko oburzeni traktowaniem naszych kolegów lekarzy, pielęgniarek, sanitariuszy, spełniających swoje obowiązki po brutalnej interwencji oddziałów ZOMO i WP na kopalni „Wujek” w Katowicach. Bicie osób udzielających pomocy jest podeptaniem ludzkiej godności.

Tekst D

Fragment dokumentu

Komisja Rządowa i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy po rozważeniu 21 żądań strajkujących załóg Wybrzeża doszły do następujących ustaleń: [...] uznaje się za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej.

W którym tekście, spośród oznaczonych literami A–D, opisane jest wydarzenie chronologicznie najwcześniejsze, a w którym – najpóźniejsze? W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

27.1.	Tekst, opisujący wydarzenie chronologicznie najwcześniejsze.	A	B	C	D
27.2.	Tekst, opisujący wydarzenie chronologicznie najpóźniejsze.	A	B	C	D

Zadanie 28. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Powyższa fotografia upamiętnia przełomowe wydarzenie z

- A. 1948 roku.
- B. 1953 roku.
- C. 1961 roku.
- D. 1989 roku.

